

Diu que una persona només mor si és oblidada. Potser això dóna encara més importància a obres com *La Catalunya resistent. Allò que la transició ens ha amagat* (Pagès Editors) de l'exmilitant del Front Nacional de Catalunya (FNC) Robert Surroca, en què, amb relats breus i concisos, es deixa constància de la vida de 33 persones que van lluitar per mantenir la identitat nacional i les llibertats democràtiques i socials als Països Catalans.

El llibre ha nascut a partir d'uns tríptics que Surroca va començar a editar l'any 2000 arran de la mort de Joan Josep Ferrer i Grau, company de l'autor al FNC que, gràcies als seus coneixements d'escalada, va ser l'encarregat, sota protecció armada, de fer les conegudes penjades de banderes als anys quaranta a la Sagrada Família, al transbordador del port de Barcelona o a l'estadi de Montjuïc, amb motiu d'una final de la Copa del Generalísimo, i amb presència del dictador. Allà va ser detingut, i un cop a presó, va arribar a intentar suïcidar-se per por de no resistir les tortures a les quals era sotmès i evitar, alhora, delatar els seus companys. "Em va semblar completament injust que aquest home desaparegués sense que ningú n'hagués dit mai res", afirma Surroca. El tríptic va ser el primer dels 64 que ha arribat a fer, tots ells narrant la vida d'activistes "que han mort i que normalment són desconeguts; gent de la qual mai no es parlarà però que realment se la van jugar". D'aquests, en va escollir 33 que formen la base del llibre, dividit en tres parts segons l'època en què van viure i actuar els biografats: els inicis del segle XX (amb la dictadura de Primo de Rivera inclosa); la Guerra Civil, i finalment, el franquisme, la part més àmplia i de la qual Surroca disposa de més informació ja que, després d'ingressar a final dels anys cinquanta al FNC, va dedicar-se a guardar tot el material (fotografies, fulls volants, documents, etc.) que hi havia tant de la seva organització com d'altres, de dins de l'estat i de l'exili, fins a conformar a l'actualitat un extens arxiu. Surroca, però, també va dedicar-se al pas de fronteres, a l'aparell clandestí del Front i a diverses accions de carrer. Per això alguns dels activistes del llibre eren coneguts, companys i, en alguns casos, amics. Tots, però, tenen en comú que, sense es-

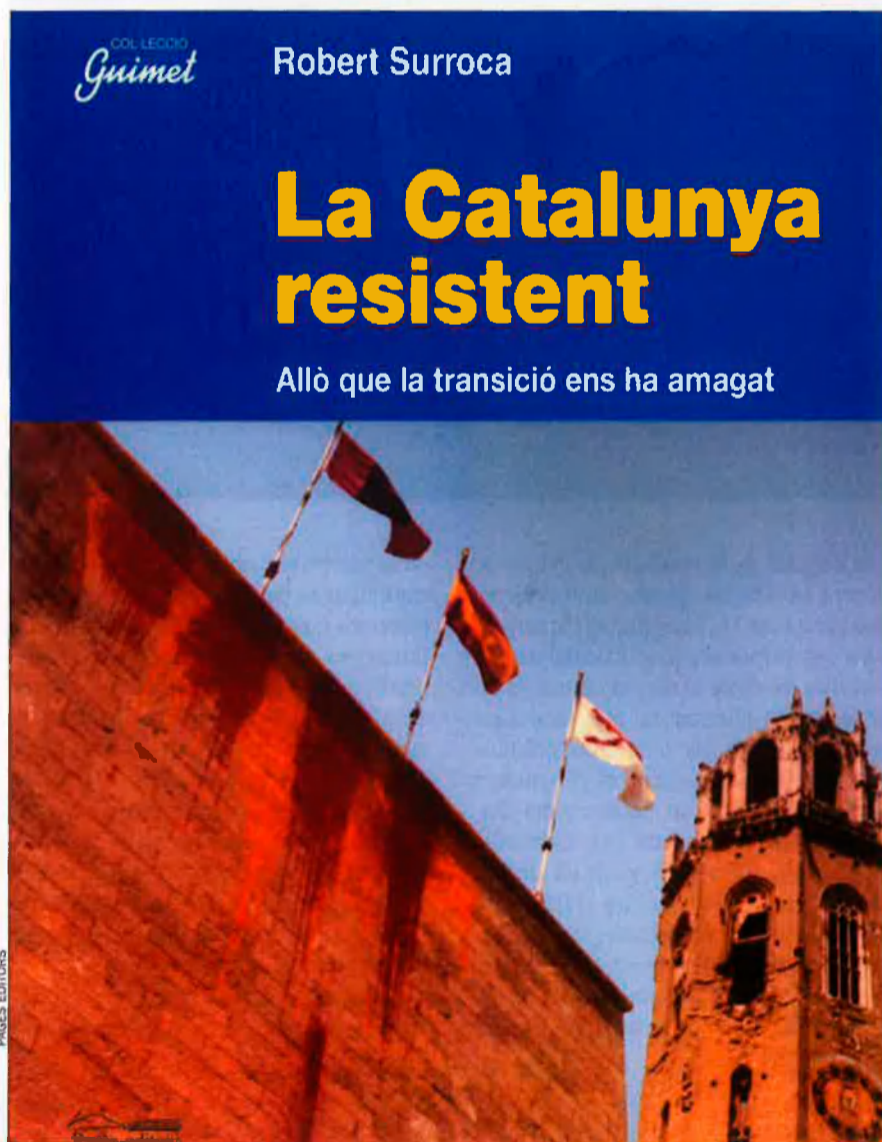
Els altres resistents

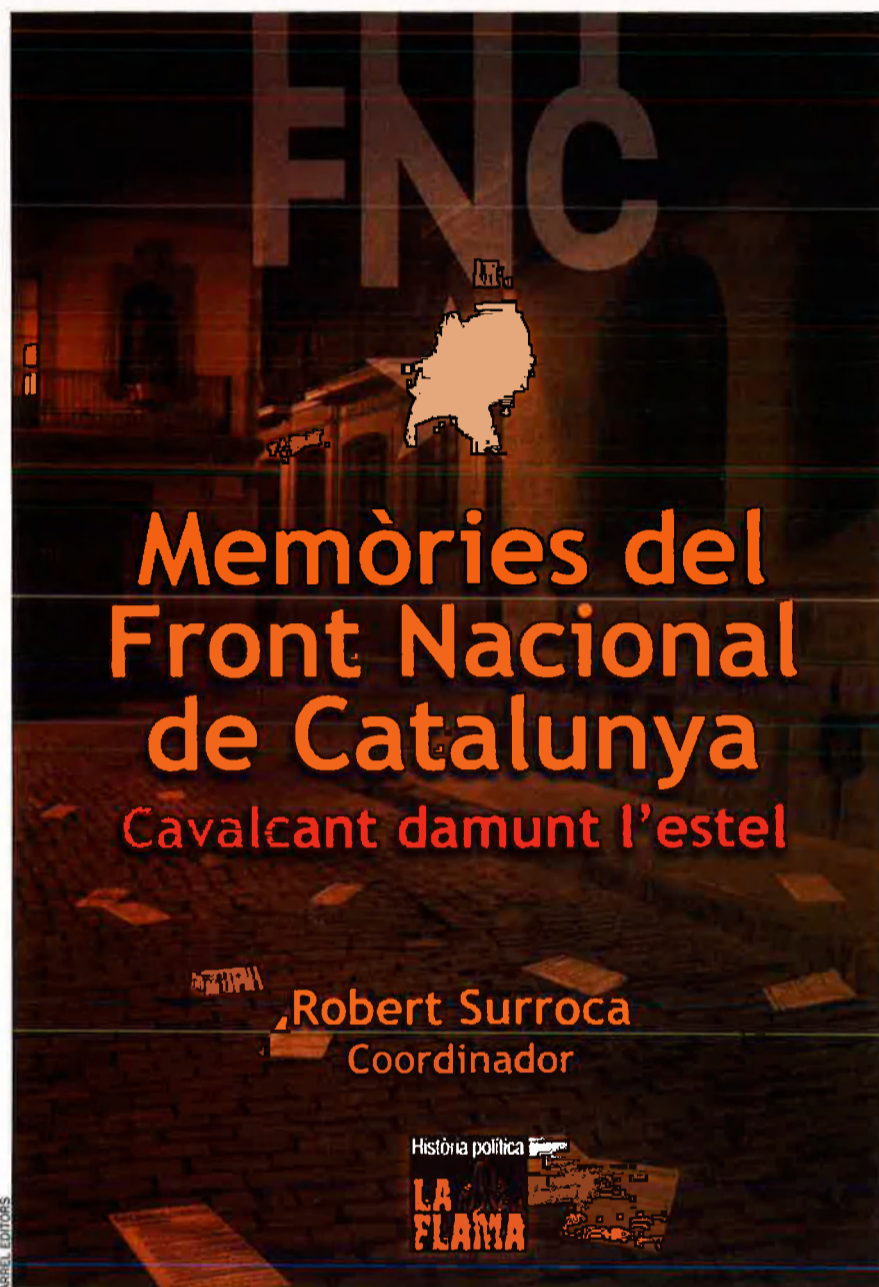
El procés de la transició va deixar en l'oblit persones que, d'una o altra manera, van arriscar la vida per lluitar contra el franquisme. Robert Surroca recorda, al llibre 'La Catalunya resistent', la vida de 33 activistes que van enfrontar-se amb el poder a favor de la llibertat.

perar res a canvi, van actuar per l'alliberament nacional i social del seu poble.

Persones com Antoni Romeu i Just (1920-2004) que, juntament amb altres militants de la secció universitària del FNC, van fer esclatar una cambra on falangistes del Sindicato Español Universitario (SEU) portaven estudiants per

torturar-los entre alts càrrecs de Mussolini, Hitler i Franco. O com la Lola Anglada (1892-1984), coneguda amb el nom de Mareta dels Presos per la seva solidaritat amb els empresonats, especialment amb el "Manifest de les dones catalanes", del 1930, en què es denunciava que l'amnistia de presos polítics

feta després de la renúncia de Primo de Rivera exclòia els presos amb delictes que afectaven "la integritat d'Espanya", cosa que implicava tots els catalans. El manifest va rebre el suport de milers de dones en un moment en què encara no eren reconeguts els seus drets polítics. Anglada també va crear el personatge El Més Petit de Tots, encàrrec del Comissariat de Propaganda de la Generalitat el 1937, que va esdevenir un símbol de resistència i lluita contra el feixisme.

Surroca, que s'ha encarregat de coordinar un altre llibre centrat exclusivament en el Front (Memòries del FNC, d'Arrel editors), l'oblidat dels oblidats

en la resistència antifranquista catalana, capitalitzada pel PSUC, conclou que les persones que apareixen al llibre no van lluitar per un reconeixement ni per una gratificació: "Van lluitar per un esperit de justícia [...]. Alguns casos del llibre són gent que passaran per la història completament desaparebuts i que, en canvi, en el seu moment el que van fer va tenir, encara que la paraula pugui ser exagerada, un gran sentit d'heroïcitat. No es tracta tant de fer-los uns reconeixements exhaustius, [...] però sí que en quedi constància."

Joan Serra

Vint anys d'Iguana Teatre

La companyia de referència del teatre balear, Iguana, compleix dues dècades, durant les quals ha modernitzat el panorama escènic illenc.

Iguana Teatre és el grup de l'escena balear que possiblement més projecció té a fora de les Illes. No és estrany, perquè projecta una gran solidesa adquirida a Balears. S'ha convertit, al llarg de vint anys, en el referent imprescindible quan es parla de teatre a l'arxipèlag. No solament per l'activitat escènica que desenvolupa ans també perquè ha ajudat a obrir un camí que fa dues dècades semblava un somni. Aleshores, pensar en una companyia estable de teatre modern, que no fos la típica companyia que representa obres costumistes regionals, que fos a més professional, que tingués feina constant i fins i tot que pogués arribar a disposar d'un espai propi era un somni irreal. Se suposava que les Balears no donaven per a res més que per al teatre costumista, que mai no hi hauria públic suficient per a un tipus d'art escènic considerat "modern". Iguana ha demostrat que no era així i ha superat el provincianisme teatral. Altres grups i iniciatives també hi han ajudat, per descomptat. Tanmateix, Iguana marca un abans i un després, és qui demostrà que es podia trencar amb èxit amb tot l'anterior.

Vint anys. Amb motiu del vintè aniversari, el grup ha publicat un llibre,